

ORIVEDEN KAUPUNKISTRATEGIA 2016

Kaupunginvaltuusto 26.10.2009

**Monipuolista
palvelutarjontaa
viihtyisässä ja
luonnonläheisessä
kulttuurikaupungissa.**

Strategian uudistamisprosessi

- Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt nykyisen kaupunkistrategian vuonna 2006.
- Kaupunkistrategia uudistetaan valtuustokausittain.
- Kaupunkistrategian uudistamistyö on aloitettu keväällä 2009 valtuustoseminaarissa, jossa mukana valtuusto, hallitus, henkilöstö- ja kehittämisjaosto, lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajat, johtavat viranhaltijat sekä pääluottamusmiehet. Asiantuntija-organisaationa strategian valmistelussa on toiminut FCG Efeko Oy.
- Valmistelua on jatkettu kehittämisjaostossa ja viranhaltija-valmisteluna.
- Kaupunkistrategia luonnosta käsiteltiin ja valmisteltiin valtuustoseminaarissa 7.9.2009
- Kaupunkistrategia käsitellään valtuustossa lokakuussa 2009

Toimintaympäristön muutos

- Kuntien toimintaympäristö on nopeassa muutoksessa. Muuttuva toimintaympäristö antaa uusia mahdollisuuksia, mutta tuo mukanaan myös ongelmia, joilla on vaikutusta mahdollisuuksiin saavuttaa asetetut tavoitteet.
- Toimintaympäristön analysointi, omien vahvuuksien ja heikkouksien tunteminen sekä tulevaisuuden muutoshaasteiden ennakointi on tärkeää, jotta Orivesi pysyy tulevaisuudessakin myönteisessä kehityssuunnassa.
- Kaupunkistrategian laadinnan pohjaksi koottiin laaja palvelutarpeita sekä toimintaympäristöä kuvaava tilastoaineisto ja valtuustoseminaarissa tehtiin ryhmätyönä Swot-arviointi Oriveden vahvuuksista, heikkouksista, mahdollisuuksista ja uhkista.
- Palvelutarve ja toimintaympäristöanalyysistä sekä Swot – arvioinnista esitetään tässä strategiassa yhteenveto.

Oriveden vahvuuksia ja mahdollisuuksia

- Erinomainen sijainti Tampereen kaupunkiseudulla
- Hyvät liikenneyhteydet, vt-9 ja rautatie, sekä Orivesi-Tampere välin kehittyminen 4-kaistatieksi, ja raideliikenteen kehittyminen Orivesi-Tampere välillä
- Hyvät julkiset palvelut ja yksityiset palvelut
- Paikkakunnan oppilaitokset ja koulutusmahdollisuudet (Oriveden Opisto, Pirko, lukio, kansalaisopisto)
- Viihtyisä ympäristö ja laajat vesialueet, hyvät vapaa-ajanpalvelut sekä vilkas loma-asuntopaikkakunta
- Yhdyskuntarakenne tiivis ja toimiva ja elinvoimaiset kylät
- Kasvava paikkakunta
- Monipuolinen tonttitarjonta, kohtuuhintaiset ja laadukkaat tontit sekä asunnot
- Hyvä raakamaavaranto
- Päätöksentekojärjestelmä hyvin toimiva
- Nuorten ja työikäisten keskittyminen suurille kaupunkiseuduille
- Toimivan kuntayhteistyön mahdollisuudet; Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, Elinkeino- ja kehitysyrityksen Tredea Oy, Yhteistoiminta-alue, Matkailuyhtiö Go-Tampere, Oriveden ja Juupajoen yhteistyön tiivistyminen, Ylä-Pirkanmaa yhteistyö

Oriveden heikkouksia ja uhkia

- Väestön ikärakenne ongelmallinen; huoltosuhte heikkenee ja ikääntyneiden palvelutarve kasvaa
- Väestön tulotaso matala
- Koulutustaso alle Pirkanmaan / valtakunnan keskitason
- Rakenteellinen työttömyys korkea
- Sosiaaliset ongelmat; lastensuojelu
- Kasvuyritysten puute ja työpaikkaomavaraisuuden aleneminen
- Valtion työpaikkojen väheneminen
- Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus
- Ilmastomuutos sekä energian ja polttoaineiden hinnan nousu. Kiristytävä poliittinen ohjaus voi heikentää asumisen kasvua kehyskunnissa.
- Teollisuustuotannon siirtyminen pois Suomesta ja Tampereen seudulta kiihtyy
- Talouden heikkenevä kehitys
- Oriveden väestön kasvu hiipuu

Oriveden keskeiset strategiset haasteet 1/2

Väestö- ja ikärakenne

- Miten selvittää huoltosuhteen heikkenemisestä ja ikääntyneen väestön palvelutarpeen kasvusta?
- Miten lisätään Oriveden houkuttelevuutta nuorelle ja koulutetulle työvoimalle ja varmistetaan pysyvä väestön kasvu?

Talous

- Miten varaudutaan taloudellisen tilanteen heikkenemiseen ja sekä matalaan tulojen kasvuun lähivuosina?

Palvelut

- Miten kehitetään palvelutuotannon toimitapoja ja parannetaan tuottavuutta?
- Miten varmistetaan yhteistoiminta-alueella sekä kaupunkiseutuyhteistyössä kaupungin omistajaohjaus ja toiminnan kustannustehokkuus?
- Miten palvelut priorisoidaan – jotain karsittava ja jostakin on myös luovuttava ?
- Yhteiskunnan ja yksilön vastuusuhteen arviointi?
- Mikä on PARAS- rakenneuudistuksen jatko?
- Miten vahvistetaan kolmannen sektorin roolia?

Oriveden keskeiset strategiset haasteet 2/2

Kilpailukyky ja elinkeinot

- Miten ollaan houkuttelevampia investoinneille, yrityksille ja työvoimalle?
- Mille aloille Orivedellä voi syntyä uutta kilpailukykyistä yritystoimintaa?
- Miten Orivesi erottautuu positiivisella tavalla muista Tampereen ympäryskunnista?
- Miten Tredea Oy onnistuu elinkeinojen kehittämisessä Tampereen kaupunkiseudulla?

Henkilöstö

- Miten huolehditaan henkilöstön osaamisesta, hyvinvoinnista ja riittävydestä?

Kunta- ja seutuyhteistyö

- Miten seutu- ja kuntayhteistyössä (Tampereen kaupunkiseutu ja YT-alue varmistetaan Oriveden edun toteutuminen ja Oriveden tavoitteiden huomioonottaminen sekä toisaalta miten Oriveden omassa päätöksenteossa kyetään ottamaan huomioon Tampereen kaupunkiseudun yhteiset linjaukset ja päätökset
- Orivesi-Juupajoki yhteistyö

Imago

- Miten parannetaan Oriveden imagoa ja tehdään Orivedestä haluttu asuin- ja yritysten sijaintipaikka? Mistä asioista Orivesi tunnetaan?

Kaupunkistrategian tavoite ja toteuttaminen

Kaupunkistrategian tavoitteena

- on koota yhteen näkemykset kaupungin kehittämisen päälinjoista ja tulevaisuuden tavoitteista
- on toimia suunnanmäärittäjänä ja punaisena lankana kaupungin pitkäjänteisessä ja johdonmukaisessa kehittämisessä muuttuvassa toimintaympäristössä
- on toimia pohjana valintojen tekemiseen kehitettäessä kaupungin palvelutoimintaa ja investointeja
- tuoda esille valtuuston tahto kaupungin keskeisistä linjauksista

Kaupunkistrateginen toteuttaminen

- edellyttää selkeitä tavoitteita, mittaamista ja tavoitteiden toteutumisen seuranta
- Kaupunkistrategian tulee olla pohja talousarviolle ja suunnitelmalle sekä muille kaupungin suunnitelmille ja henkilöstöpolitiikalle

Visio ja toimintaperiaatteet

- Visio kertoo mitä tulevaisuudessa tavoitellaan, millainen kaupunki halutaan olevan vuonna 2016
- Toimintaperiaatteet ovat yhteisesti hyväksytyjä toimintatapoja, joita noudatetaan kaupungin toiminnassa ja strategian toteuttamisessa
- Kohti visiota: Mitä tehdään yhdessä, mitä lähipiirin kanssa ja mitä jokainen tekee omalta osaltaan?

Visio 2016

**Orivesi on viihtyisä ja kasvava
monipuolisten palvelujen kaupunki
Tampereen seudulla.**

Oriveden kaupungin toimintaperiaatteet

Olemme Oriveden asialla

Oriveden kaupunki

- Palvelee asukkaita ja yhteisöjä hyvinvoinnin ja turvallisen elämän takaamiseksi ja edistämiseksi.
- Tarjoaa palvelut asukkaille ammattitaitoisesti ja tasapuolisesti
- Toimii taloudellisesti kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti ja keskittyy palvelutoiminnassa kunnan ydintehtäviin sekä toimii kehittämishakuisesti palvelutuotannon uudistamisessa
- Toimii aktiivisesti yhteistyöverkostoissa ja pyrkii vahvistamaan paikkakunnalla yhteisöllisyyttä, asukkaiden omaa vastuuta ja omatoimisuutta sekä suvaitsevaisuutta
- Panostaa ennaltaehkäisevään toimintaan lasten, nuorten ja perheiden tukemisessa sekä ikäihmisten hyvinvoinnin ylläpitämisessä
- Toimii avoimesti ja vuorovaikutteisesti siten että luottamushenkilöt ja kuntalaiset ovat mukana päätöksentekoprosessin eri vaiheissa
- Toimii päätöksenteossa rakentavasti ja kehityshakuisesti

Strategiset päämäärät

1. **Asiakaslähtöiset palvelut tuotetaan taloudellisesti ja laadukkaasti ja palvelut ovat hyvin kuntalaisten saatavilla**
2. **Oriveden kaupungin talous on tasapainossa**
3. **Orivesi on kasvava ja elinvoimainen kaupunki**
4. **Orivesi tarjoaa yrityksille kilpailukykyisen toimintaympäristön**
5. **Kaupunki on kiinnostava työnantaja ja henkilöstö on osaavaa ja kehityshakuista**

Seuraavana esitetään edellä mainitut strategiset päämäärät sekä näille määritellyt tavoitteet ja mittarit

1 Asiakaslähtöiset palvelut tuotetaan taloudellisesti sekä laadukkaasti ja palvelut ovat hyvin kuntalaisten saatavilla

Valtuustokauden tavoitteet:

1. Kuntalaiset saavat palvelut sujuvasti ja tasapuolisesti
2. Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti elämänkaarimalliin perustuen ja palvelukeskusten resursseja yhdistetään ja yhteistyötä lisätään asiakkaiden ja eri palvelutuottajien kanssa
3. Kotona tai kodinomaisessa ympäristössä asuvien osuutta lisätään
4. Palvelujen järjestämisessä korostetaan ennaltaehkäisevää toimintaa
5. Lasten ja nuorten kotona asumista tuetaan ja perhehoidon osuutta sijaishuollossa on lisätty
6. Palvelut järjestetään taloudellisesti ja alueellisesti tarkoituksenmukaisesti
7. Palvelut tuotteistetaan ja niiden tuottamistavat arvioidaan säännöllisesti
8. Hyvinvointistrategian laatiminen

Mittarit:

1. Asiakastyytyväisyyskyselyt / asiakaspalautte
Hoitotakuun toteutuminen eri palveluissa
Uudet sähköiset palvelut?
2. Palveluketjujen toimivuutta parantavat toimenpiteet
Palvelusetelien käyttöönoton laajentuminen?
3. Kotona asuvien osuuden muutos ja tehostetussa palveluasumisessa asuvien osuuden muutos yli 75 – vuotiaista
4. Uudet ennaltaehkäisevät toimenpiteet palveluissa
Terveysten edistämisen toimenpiteiden toteutustilanne
Lastensuojelusuunnitelman toteutustilanne
5. Perhehoitovuorokausien osuus suhteessa ostopalvelulaitosvuorokausien määrään
6. Palvelujen kustannuskehitys ja vertailut
Palvelujen kustannukset; vaikuttavuus eri palvelupisteissä
7. Palvelujen tuotteistamisaste
8. Hyvinvointistrategian hyväksyminen ja täytäntöönpano

2 Oriveden kaupungin talous on tasapainossa

Valtuustokauden tavoitteet:

1. Kaupungin toiminnan tuottavuutta parannetaan koko organisaatiossa
2. Pääomaa ja omaisuutta käytetään tehokkaasti
3. Talous mahdollistaa kunnan palvelun järjestämisen sekä kehittämisen lainsäädännön ja kaupungin suunnitelmien mukaisesti
4. Talous mahdollistaa palvelutuotannon, asumisen ja elinkeinojen kehittämisen kannalta välttämättömän investointitason vuosittain

Mittarit:

1. Tuottavuuden mittaaminen
Tuottavuuden kehittämishankkeet palvelukeskuksissa ja konsernissa

Vertailutietojen käyttäminen
2. Palvelutuotannon kannalta tarpeettoman omaisuuden realisointi
3. Ylijäämäpuskuri n. 0,5 me;
lainamäärä < 2200 e/ as
Omavaraisuusaste > 50 %; toimintamenojen kasvu < 3 % (reaalikasvu); verotulojen kasvu > 2 % veroprosentti ≤21 %
Konsernin omavaraisuus > 30 %, lainamäärä < 3000 e/as
4. Talouden liikkumavara; vuosikate tulee olla vähintään poistojen suuruisen taloussuunnittelukaudella

3 Orivesi on elinvoimainen ja kasvava asuinpaikkakunta

Valtuustokauden tavoitteet:

1. Hyvä imago asuinpaikkakuntana Tampereen seudulla
2. Hallittu väestönkasvu
3. Terveiden, hyvinvoinnin sekä turvallisuuden edistäminen kaupungin ja eri toimijoiden välisenä yhteistyönä
4. Asumismahdollisuuksien monipuolisuus ja kysyntään vastaaminen
5. Vesihuollon kehittäminen

Mittarit:

1. Imagotutkimus (1 kerta/valtuustokausi)
Pendelöinti Oriveden kannalta kasvusuuntainen 2-3 % /vuosi
2. Väestönkasvu tavoite vähintään 0,5 % / vuosi
3. Paikallisen turvallisuussuunnitelman toteutustilanne ja yhteistyö viranomaisten kesken
4. Maanhankinta- ja kaavoitus, 5 vuoden tontti- ja raakamaavaranto
Kunnallistekniikan rakentaminen, keskimäärin 25-30 omakotitonttia/vuosi
Myynnissä olevien, heti rakennettavissa olevien erityyppisten omakotitonttien määrä 50 kpl
Yksityisten omistuksessa olevien kaavatontteihin rakentuminen; 5 kpl / vuosi
Kaupungissa olevien vuokra-asuntojen määrä
Kaupungissa olevien osaomistus, osakerivi- ja kerrostaloasuntojen määrä
5. Vesihuoltosuunnitelman toteuttamisen aste

4 Orivesi tarjoaa yrityksille kilpailukykyisen toimintaympäristön

Valtuustokauden tavoitteet:

1. Aktiivinen elinkeino- ja tonttipolitiikka
2. Yhteistyö kaupungin, elinkeino- ja kehitysyhtiö Tredea Oy:n kanssa, yrittäjien sekä kehittäjäorganisaatioiden kanssa on toimivaa
3. Matkailuelinkeinon kehittäminen ja yhteistyön lisääminen Go-Tampere Oy:n kanssa
4. Työllisyystilanne paranee
5. Osaavan työvoiman saatavuus turvataan
6. Elinkeinopoliittisen ohjelman toteuttaminen

Mittarit:

1. Yritysten määrä kasvaa 3 % /vuosi
Yrityksille myytyjen tonttien määrä ja rakentuminen
Työpaikkaomavaraisuus > 80 %
2. Yhteistyön tulokset Tredea Oy:n kanssa
Yhteistyön tulokset kaupungin ja Oriveden Yrittäjien kanssa
Yrityksille suunnattu kysely/tutkimus (valtakunnallinen yrittäjäjärjestön tutkimus)
3. Yhteistyön tulokset Go Tampere Oy:n kanssa
4. Työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömien määrä
5. Yritysten työvoimatilanne
6. Elinkeinopoliittisen ohjelman toteuttamisen seuranta vuosittain

5

Kaupunki on kiinnostava työnantaja ja henkilöstö on osaavaa ja kehityshakuista

Valtuustokauden tavoitteet:

1. Kaupunki on hyvin johdettu ja työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla
2. Kaupunki kehittää suunnitelmallisesti työntekijöiden osaamista ja ammattitaitoa ja tukee henkilöstön etenemistä työssään yhteistyössä henkilöstön kanssa
3. Kaupungilla on hyvä työnantaja –imago
4. Palkkauksen oikeudenmukaisuus ja kilpailukyky
5. Poislähtevien lähtöhaastattelujen hyödyntäminen
6. Perehdyttämisohjelman hyödyntäminen

Mittarit:

1. Työtyytyväisyyden mittaus 2 vuoden välein sekä johtajuuskyselyt
Sairauspoissaolojen määrä
Tyky-toiminnan määrä / osallistuja
2. Kehityskeskustelujen toteutuminen / prosenttia ja arviointi
Koulutuspäivät / työntekijä
Työpaikkakokoukset
3. Hakijamäärät avoimena oleviin tehtäviin
4. Kunta-alan palkkavertailu
5. Lähtöhaastattelujen toteutuminen
6. Perehdytysohjelman käyttäminen

STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Strategian toteuttaminen edellyttää sen kiinteää yhteyttä talous- ja investointisuunnitteluun sekä henkilöstöjohtamiseen.

Strategian toteuttaminen 1/2

Strategian vieminen käytäntöön edellyttää, että

- Visio, kaupungin toimintaperiaatteet ja strategian päämäärät, tavoitteet ja mittarit viestitetään henkilöstölle selkeästi
- kaupunkistrategian tavoitteet ohjaavat palvelukeskusten ja yksiköiden strategioita tai suunnitelmia
- kaupunkistrategian seuranta tuetaan selkeillä arviointikriteereillä ja vuositavoitteilla, jotka ovat tärkeä osa talousarviota ja –suunnitelmaa; valtuusto hyväksyy talousarvion hyväksymisen yhteydessä seuraavaa vuotta koskevat kaupunkistrategiaan perustuvat tavoitteet sitovina toiminnallisina ja taloudellisina tavoitteina
- strategian ja oman työn yhteys määritellään henkilöstön kehityskeskusteluissa

Strategian toteuttaminen 2/2

Strategian vieminen käytäntöön edellyttää, että

- strategian ja sen tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja raportoinnin tuloksiin reagoidaan tarvittaessa nopeasti
- strategian sisältöjä arvioidaan ja tarkistetaan vuosittain, erityisesti arviointikriteereitä sekä vuositavoitteita osana talousarvioprosessia
- tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, miten strategian toteutumisessa ollaan onnistuttu edellisenä vuonna. Lisäksi osavuosisiraporteissa raportoidaan ja seurataan kuluvan vuoden tavoitteiden toteutumista

